

Mladinski center Šentjur

Literarni natečaj: "Moj svet, moje sanje"

Včasih si vzamem čas le zase. Včasih je to potrebno. Vzeti si čas za samoto, ki ni osamljenost, ampak druženje s samim seboj. Takrat grem ven, v naravo. Na sprehod do bližnjega ribnika, v gozd ali po travnati poti ob potoku,... kamorkoli, samo da sem sama in uživam v tistem, kar je ostalo od neokrnjenega.

Globoko vdihnem, da se prepričam, da sem še vedno del tega, kar nas podreja naravi. Del tega, kar si zasluži vso človeško pokoro in spoštovanje. Zrak nas dela popolnoma odvisne od narave. Če bi nekdo odstranil ovoj zraka okoli Zemlje, bi bili v trenutku vsi mrtvi. No, ne ravno v trenutku, v treh minutah pa res. Ko naši možgani v tem času ostanejo brez kisika, celotno telo odpove in nam ni več pomoči. S tem nas dihanje, kot osnovni pogoj življenja ustvarja parazite modrega planeta. Da, točno to smo, paraziti, nič več. Kot je parazit uš ali bolha, ki je odvisna od tuje krvi. Kot je parazit trakulja ali glista, ki živi v črevesju. Spoznanje, da nismo pomembni nič več kot navaden črv, ravno ni prijetno, kajne? Pa se tega zavedamo?

Se tega zavedajo milijarderji, ki vodijo svetovno gospodarstvo in narekujejo črpanje neobnovljivih virov, ki se kradejo naravi in jih bomo v parih desetletjih popolnoma izčrpali? Se bodo tega zavedali potem, ko nam narava teh virov ne bo več sposobna nuditi? Seveda ne, takrat bodo svoja sredstva usmerili v obnovljive vire, torej v svetlobo, vodo in zrak. Pa ni to edino in osnovno, kar nam narava nudi za normalno življenje? Ni mar logično, da bomo s tem, ko bomo posegli po pogojih za življenje živih bitij na Zemlji, stregli po lastnih življenjih? Najbolj žalostno ob vsem tem, pa je, da to že počnemo. S tem, da bi si zagotovili lepše življenje, strežemo po življenjih naših naslednikov. Če se kdo zaveda svoje podrejenosti, odvisnosti in pokore, je to »mali človek«. Kmet, ki občuti maščevanje narave, ko mu toča uniči ves pridelek in vsako leto moli, da mu bo Bog naklonjen in bo njegova družina lahko jedla še kaj drugega kot krompir. Kako to, da se narava maščuje napačnim ljudem? Morda zato, ker se »mali človek« obrača napačnemu Bogu?

Že kot majhno punčko so me učili: »Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme.« Že takrat sem se spraševala, kako lahko Bog vse vidi iz nebes? Mar ni predaleč? Me ne bo videl, če se bom skrila pod mizo? To kar lahko vse vidi in ve, je lahko le nekaj kar nas obdaja v celoti. Kar je v vsakem trenutku ob nas. V primerjavi s človeškim Bogom, Narava ni le nad nami. Je tudi pod nami in med nami. Je torej tista, ki lahko vse vidi in vse ve. Se torej vsi, vsi ljudje vseh verstev ne obračamo napačnim Bogovom? Je kdo kdaj pomislil, da bi se morali obračati Naravi? Če dam za primer banalno prošnjo. Na primer, da obstaja možnost, da boš v šoli vprašan in da se nisi nič učil. Ponavadi se v takem primeru obrneš na Boga in ga prosiš, da ne pokliče k tabli tebe, ampak nekoga drugega. Ne bi bilo morda bolje, da bi se obrnil na Mati naravo in jo prosil, da učitelj zboli in izostane iz službe ter tako ne rešiš le sebe, ampak tudi druge sošolce. Kdo drug bo poskrbel za bolezen, če ne Narava s svojimi virusi in bakterijami.

Ob vdihu in spoznanju svojega parazitstva, se ozrem po zelenju, ki me obdaja. Pravijo, da zelena barva pomirja. Res je, vsaj sama čutim tako. Ob pogledu na lepo pokrajino, travnik, gozd, mirno gladino ribnika in žuborečo vodo v potoku, ki predstavlja kamenčke in ob robovih nalaga zemljo, začutim spokojnost. Vsega tega se lahko naužijem, ko sedim na klopci ob domačem ribniku, ob katerem teče potok. Žuborenje vode spremljajo glasovi ptic, katere se oglašajo iz bližnjega gozda, ki privablja tudi moje oči. Ob tem se zavem vrednosti in modrosti dreves, ki so dala skozi več generacij mojih prednikov. Ob tej misli začutim globoko spoštovanje. Najraje bi stekla tja in objela neznano deblo. Joj, ko bi znalo govoriti, bi mi izdalo toliko skrivnosti in lepih zgodb...

Ah, kaj se slepim, kakšnih lepih zgodb... Grozot! Grozot o tem, koliko takih mogočnih zelencev je že iztrebljenih, kako izginjajo vrste ptic, ko le še tu in tam sede kakšna kukavica na njegovo krošnjo in po deblu spleza le še kakšna veverica, včasih pa je bilo posamezno drevo dom množici živali. Naenkrat me mine do tekanja po gozdu in objemanja dreves. Spet globoko vdihnem, da zrak napolni moja pljuča. Pogled usmerim proti nebu. Odločim se naužiti še nebesne lepote in s hrbtom proti tlom ležem na klopici. Kolikor mi to dopušča sonce, se zazrem v nebesno modrino. Opazujem plavanje oblakov in uživam v tej spokojni milini. Pogled se mi ustavi na belih vzporednih črtah, ki me vodijo do letala. »Človek, spet človek.«, pomislim.

Kaj pa druga bitja v vesolju? Počnejo enako s svojimi planeti? Ob misli na vesoljce, po navadi vsi pomislimo na bitja z visoko napredno tehnologijo. Kaj pa če druga bitja ne dajejo takega pomena tehnološkemu napredku kot človek. Morda usmerjajo svoj razum v kako drugo dobrino. Kaj če obstaja svet, kjer ni prevoznih sredstev, računalnikov in interneta, nebotičnikov, nakupovalnih centrov in vsega kar sodi v našo sodobnost. Kaj če obstaja planet, kjer ljudje živijo v sožitju z naravo in drugimi živimi bitji. Kjer deluje pravi ekosistem, kjer je narava neokrnjena in jo živa bitja izkoriščajo le za osnovne potrebe, ki zadostujejo za preživetje. Kaj če obstaja svet, kjer je drevo sveto in tamkajšnji prebivalec niti pomisliti ne upa, da bi ga morda posekal in izkoristil v svoje namene. Kjer je narava ohranila svoja bogastva in neokrnjenost, kjer je pokrajina še vedno pokrita z gozdovi in so vse rečne struge ter jezerske kotanje napolnjene s čisto vodo. Kjer ni pojavov, kot je kisel dež, ozonska luknja ali globalno segrevanje. Kjer so se ohranile vse rastlinske in živalske vrste. Kaj pravite na to, da nekje obstaja tak svet? Prepričana sem, da v tej neskončnosti osončij nekje vendarle je tak svet in upam, da ni v dosegu našega človeštva, ker potem je obsojeno na propad. In tudi, četudi tam živijo manj razvita bitja, jih cenim. Resnično jih cenim in občudujem, saj bodo ohranili svoj planet, v nasprotju z našim, ki ga vse bolj in bolj uničujemo.

Ko me kdo vpraša, kje živim, se rada pošalim, da »Bogu za leđama«. Morda je naša skromna vasica z nekaj kmetijami res Bogu za hrbtom. Toda to me ne skrbi ali žalosti. Raje sem za hrbtom Boga kot pa za hrbtom narave. Med tednom zaradi študija bivam v mestu. Tam imam vse v dosegu: faks, trgovine, restavracije, kulturne in rekreativne institucije,... Sem torej vse prej kot Bogu za hrbtom, vsekakor pa občutim, da mestu postavlja hrbet narava. Ali pa obratno, mesto naravi. Še na bližnji hrib, ki je malo odmaknjen od mesta se povzpnem po stopnicah. S tem navajanjem, ne želim dati občutka, da sovražim mesto in obožujem podeželje. Skoraj obratno. Odlično sem se vklopila v mestno življenje, kjer mi je vse na dosegu, od šole, življenjskih potrebščin, kulture, zabave in prijateljev. Privadila sem se takega načina življenja in uživam v njem, prav tako pa se rada za vikend vrnem domov, kjer se odpočijem in naužijem narave.

Ujeta sem v sodobnem načinu življenja in težnji po materialnem ugodju, ravno tako, kot vsi drugi. In če bi me nekdo vrgel v tisti neokrnjen planet, ki verjetno nekje obstaja, bi se kmalu želela vrniti domov, če me ne bi že ob vstopu v gozd raztrgal kakšen medved. Skupaj smo ustvarili kapitalističen svet, ki ima svoje pluse in minuse. Toda naše ravnanje z okoljem je Naravi do zdaj prineslo skoraj same minuse. In to nam ta vedno znova vrača z naravnimi katastrofami. Zadnji čas je, da se ljudje tega začnemo ne le zavedati ampak tudi ukrepati ter našemu Modremu planetu prinesemo še kakšne pluse. S tem, ko smo začeli ogrožati same sebe, smo prisiljeni ukrepati. Končno so začeli tudi voditelji svetovnega gospodarstva vlagati v okoljevarstvene projekte. Hibridi, čistilne naprave, zaščita živalskih in rastlinskih vrst, omejevanje izsekavanja gozdov, recikliranje, čista industrija, okoljevarstvena zakonodaja... Verjamem v tovrstne »zelene« projekte in prepričana sem, da bo prišlo do okoljevarstvene revolucije, ki bo ustvarila naravi prijazen svet. In tak svet, bi resnično rada doživela.

To je moja zgodba in to so moje sanje. Verjamem v zgodbe s srečnim koncem. In ta zgodba bo imela srečen konec, če bo en sam kadilec, ki je do zdaj vedno vrgel cigaretni ogorek na tla, ogorek namesto tega vrgel v smetnjak, ki je temu namenjen ali pa ga bo vsaj ugasnil, preden ga bo vrgel na tla.

Če bo ena gospa, ki je do zdaj vsako zimo nosila krznen plašč, tega vrgla stran ali ga prodala in denar namenila društvu za zaščito živali, ali ga vsaj pospravila na podstrežje za nekaj zim. Če bo en sam velikaš, ki ima namen investirat v nakupovalni center raje dal zgraditi park ali pa vsaj samo eno večjo trgovino ali restavracijo. Če se bo ena sama mati odločila, da bodo tudi pri njih doma od zdaj naprej ločevali odpadke, pa četudi si bo potem premislila, ko bo morala kupovati tri različne smetnjake. Če bo kmet spremenil svoj odnos do živali, pa četudi bo samo spustil svojega psa iz verige. Moja zgodba bo imela srečen konec, če bo kdorkoli kakorkoli spremenil svoj odnos do Narave.

To so moje sanje in pomagajte mi jih doživeti. Ne zato, da bi ugodili meni, ampak zato, da boste vi lahko doživeli svoje.

Katja Andrinek